

Ontwikkelingen in het afstammingsrecht: waar gaat het heen en waar moet het heen?

De rol van het belang van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Sheniel Cameron

PhD researcher

Er zijn enkele ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht.

Welke rol heeft het belang van het kind op die ontwikkelingen (waar gaat het heen) en welke rol zou het moeten hebben (waar moet het heen)?

Artikel 3 lid 1 IVRK

“Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind een eerste overweging”.

General comment no. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration

Richtlijnen en factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij het beoordelen en vaststellen van de belangen van het kind.

Procedurale waarborgen om ervoor te zorgen dat de belangen van het kind worden geïmplementeerd.

Tracht op geen enkele wijze voor te schrijven wat best is voor het kind in een bepaalde situatie en op een bepaald moment.

Waarom niet?

General comment no. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration

“For the same decision, the assessment and determination of the best interests of five different children should prompt us to make five different determinations (given that no two children are alike in the same circumstances and in the same situation).

Het belang van het kind is dynamisch, flexibel en aanpasbaar en moet om die reden worden beoordeeld aan de hand van de specifieke omstandigheden waaronder het kind zich bevindt. Moet van geval tot geval worden beoordeeld en vastgesteld omdat elke situatie uniek is.

Betreft daarom algemene criteria en geen criteria voor het beoordelen en vaststellen van het belang van het kind in specifieke situaties.

Literatuur

- **Vaag en onduidelijk: wat onder het belang van het kind moet worden verstaan is in het algemeen niet vast te stellen en is moeilijk in een regeling te plaatsen omdat het afhankelijk is van de omstandigheden van het specifieke geval.**
- **Indeterminabel (onbepaalbaar), niet te bepalen, ondefinieerbaar: wat door de ene wordt gezien als te zijn in het belang van het kind wordt door de andere niet gezien als te zijn in het belang van het kind.**

Gevolg?

Literatuur

- Besluiten in het belang van het kind worden getypeerd als subjectief, individualistisch, eigenzinnig, willekeurig, inconsistent, onregelmatig.
- Er wordt zelfs gesteld dat besluiten van rechters beïnvloed worden door hun midden of hogere klasse achtergrond, persoonlijke vooroordelen of voorkeuren.

Literatuur

Alhoewel het belang van het kind indeterminabel (onbepaalbaar), niet te bepalen, ondefinieerbaar is, moeten zowel de beoordeling als vaststelling gebaseerd zijn op objectieve criteria. Het belang van het kind is niet discretionair.

“But the assessment and determination of one child’s best interests made by five adults individually in the adoption of a decision should arrive at the same result”.

Maar is dat wel mogelijk?

Er zijn ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht. Uit een analyse blijkt dat in sommige gevallen het belang van het kind wordt genoemd/aangehaald, een rol speelt en in sommige gevallen niet. Waar het wel aan de orde komt is het de vraag: Welke rol heeft het belang van het kind op die ontwikkelingen? En is die rol gebaseerd op objectieve criteria of is het nogal subjectief? Waar gaat het heen?

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar gaat het heen?

Gerechtelijke vaststelling van het vaderschap:

Niet wettelijk geregeld, komt wel voor in het Ontwerp BW.

Overweging rechter:

Het ontbreken van wetgeving m.b.t. de g.v.v. is in strijd met **het belang van het kind** en **artikel 2 IVRK (discriminatieverbod)**. Het kind is vaderloos waarbij er een onrechtvaardig onderscheid c.q. ongelijkheid is tussen hem en zijn broer.

Alle maatregelen dienen genomen te worden in het belang van het kind en beogen de artikelen bescherming van de **persoonlijke levenssfeer** van het gezin waarin het opgroeit.

Er was **family life** want vader en moeder woonden samen in concubinaat, zij vormden een gezin en de vader was van plan het kind te erkennen.

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar gaat het heen?

Toestemming gehuwde man om kind te erkennen

Wet: erkenningsverbod en **geen belangenafweging** mogelijk (er kan niet worden afgeweken in het belang van het kind).

Overwegingen rechter in het belang van het kind:

- Bij het nemen van de beslissing staat **het belang van het kind voorop**.
- Gelet op de gestelde feiten is de erkenning in **het belang van het kind**.
- De echtgenote heeft **geen bezwaar** tegen de erkenning, doordat er sprake is van **family life** wordt de erkenning geacht in **het belang van het kind** te zijn.

Ontwerp BW: geen erkenningsverbod. Gehuwde man kan in verband met het recht en belang van het kind om een vader te hebben, een kind erkennen. Voorwaarde: **biologische vader en nauwe persoonlijke betrekking**. **Geen belangenafweging** mogelijk.

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar gaat het heen?

Vervangende toestemming tot erkenning indien de moeder weigert toestemming te geven.

Wet: de rechter oordeelt of de weigering kennelijk onredelijk is. **Wel belangenafweging.**

Overwegingen rechter in het belang van het kind:

- Het kind heeft een **goede band met de vader**, het kind wil de naam van de vader, de erkenning wordt geacht **in het belang van de minderjarige** te zijn.
- Tussen kind en vader bestaat een **nauwe persoonlijke betrekking**, zowel vader als kind hebben **recht op het vestigen van een familierechtelijke betrekking**.
- Zowel vader als kind hebben **recht op het vestigen van familierechtelijke betrekkingen** door erkenning, niet is gebleken dat de erkenning **een ongestoorde relatie tussen moeder en kind** in de weg zal staan, moeder heeft geen redelijke grond voor haar weigering;
- moeder heeft geen redelijke grond voor haar weigering, een kind heeft **recht op beide ouders c.q. het hebben van familierechtelijke betrekkingen**.

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar gaat het heen?

- Er is **geen band en geen contact** met de biologische vader, moeder woont in gezinsverband met het kind, de erkenning zal **een ongestoorde relatie tussen moeder en kind** in de weg staan en is deze dus **niet in het belang van het kind**.

Ontwerp BW: de verwekker heeft zonder meer het recht om het kind te erkennen, hij hoeft dus **geen nauwe persoonlijke betrekking** te hebben. De voorwaarde is wel dat de erkenning **de belangen van de moeder bij een ongestoorde verhouding met het kind of de belangen van het kind niet zou moeten schaden**. Dus wel **belangenafweging**.

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar gaat het heen?

Ontkenning van de wettigheid

Wet: vordering door **man** en in bepaalde gevallen zijn erfgenamen. De grond is dat hij **niet de biologische vader** is en indien voldaan is aan de **voorwaarden in het artikel** moet de vordering worden toegewezen. **Geen belangenafweging.**

Rechter/BuFaZ beoordeeld het belang van het kind aan de hand van het volgende: De minderjarige heeft **geen band meer met juridische vader**, het kind heeft **family life (gezinsleven) met biologische vader**, het woont in **gezinsverband met moeder en biologische vader**, de **juridische vader heeft geen gemeenschap met de moeder gehad in het conceptietijdvak** en heeft **geen aangifte gedaan van de geboorte.**

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht Waar gaat het heen?

Vordering kan worden ingediend door **moeder, man of kind**.

Ontwerp BW: kan vordering door **moeder, man of kind**. Grond is dat de **man niet de biologische vader** is en moet er ook voldaan zijn aan de **voorwaarden**.

Opmerking: zowel in het huidige als het ontwerp BW is het mogelijk dat de vordering tot ontkenning van het vaderschap wordt afgewezen ondanks het feit dat de man niet de biologische vader is. **Geen belangenafweging** mogelijk.

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar gaat het heen?

Wet: nietige erkenning o.g.v. dwang, dwaling en bedrog. **Geen belangenafweging**

Overweging rechter in een geval waarbij het ging om de biologische vader: uit het rapport van het bureau blijkt dat de vader geen bekende feitelijke verblijfplaats heeft, hij heeft strafbare feiten gepleegd waarvoor hij is ingesloten, de minderjarigen willen zijn geslachtsnaam niet, de kinderen kunnen moeilijk naar het buitenland daar de toestemming van de vader nodig is terwijl hij niet te bereiken is.

Advies BuFaZ: vordering toewijzen.

Het belang van het kind is niet aangehaald.

Ontwerp BW: zien we dat erkenning als gevolg van dwang, dwaling en bedrog valt onder vernietiging van de erkenning en is in tegenstelling tot het huidige BW als voorwaarde opgenomen dat de erkenner niet de biologische vader is. **Geen belangenafweging** mogelijk. Ook kan het biologisch vaderschap niet aangetast worden, hetgeen wel geschied is in de uitspraak hierboven.

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar gaat het heen?

Overweging rechter in een nader geval t.a.v. vordering nietiging/vernietiging erkenning biologische vader: *in de vordering staan centraal het belang van het kind en het recht van ouders en kinderen om met elkaar in (juridische) relaties te staan. Daarbij dienen de juridische relaties zoveel als mogelijk een weergave te zijn van de biologische relaties. Tegen die achtergrond worden, ook in Suriname, erkenningen die zijn gedaan door de niet-biologische vader, vernietigd ten voordele van de biologische vader. In casu is aan de orde de vernietiging van de erkenning gedaan door de biologische vader. Het behoeft geen betoog dat zulks niet licht dient te geschieden. Strafbare feiten door de vader-erkenner gepleegd tegen de minderjarige kunnen, afhankelijk van de aard van het feit, de ernst van de handelingen en de gevolgen daarvan, daartoe aanleiding geven.*

Het bureau heeft wel geadviseerd om het verzoek van de moeder toe te wijzen maar de rechter heeft de vordering afgewezen.

Hier is niet ingegaan op wat het belang van het kind precies is.

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar gaat het heen?

Betwisting van de erkenning:

Wet: door ieder belanghebbende en het O.M. indien de erkenner niet de biologische vader is. **Geen belangenafweging.**

Overweging rechter in een geval waarbij de erkenner niet de biologische vader is: een gedegen belangenafweging leidt tot de conclusie dat het belang van de minderjarige om een familierechtelijke band te behouden met de erkenner en diens familie prevaleert boven het belang dat de erkenner zou hebben bij het gegrond verklaren van de betwisting. De erkenner heeft te lang stil gezeten en te veel tijd laten verstrijken. Het kind is vanaf 4 maanden opgenomen in de familie en 12 jaar terug erkend. Het kind ervaart het verzoek als pijnlijk en wil de naam behouden. De vordering is afgewezen

De rol van het belang van het kind op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar gaat het heen?

Op de zittingen is ook nog het recht van het kind op zuiverheid van identiteit aan de orde gekomen.

Conclusie: wetgeving biedt niet altijd ruimte voor een belangenafweging. Toch doet de rechter soms een belangenafweging. In bepaalde gevallen haalt de rechter het belang van het kind aan en in bepaalde gevallen niet. Waar het wel wordt aangehaald zien we in bepaalde gevallen wel enkele rechten waarmee het in verband wordt gebracht, en kan de rol van dien aard zijn dat wordt afgeweken van de wet. Maar duidelijke richtlijnen en objectieve criteria ontbreken op basis waarvan er een belangenafweging moet plaatsvinden en op basis waarvan het belang van het kind moet worden beoordeeld en vastgesteld. De implementatie van het belang van het kind is dus nogal inconsistent en discretionair.

Welke rol zou het belang van het kind moeten hebben (waar moet het heen)?

De rol die het belang van het kind zou moeten hebben op de ontwikkelingen in het Surinaams afstammingsrecht

Waar moet het heen?

- Doel General comment no.14 (artikel 3 lid 1 IVRK)> in relatie tot rechtspraak
- Maar , hoe weet je welke rechten/factoren je moet meenemen en welke niet?
- **Niet- limitatieve (niet- uitputtende)** en niet hiërarchische lijst van factoren/rechten.

Dus aan de hand van van tevoren vastgestelde criteria/factoren die voortvloeien uit de rechten die voorkomen in het IVRK zou elke situatie met betrekking tot het vestigen en verbreken van afstammingsbanden beoordeeld en vastgesteld moeten worden.

Wat te doen bij een botsing van belangen? Het belang van het kind is niet de enige overweging maar een eerste overweging. Dus afweging van belangen voor het vinden van een compromis. Indien geen harmonisatie mogelijk is, dan hebben de belangen van het kind hoge prioriteit (een eerste overweging).

VRAGEN EN DISCUSSIE

Sheniel Cameron

PhD researcher

Although every effort has been made to ensure that all information in this presentation is correct and up to date, Utrecht University cannot be held liable for any false, inaccurate or incomplete information presented herein.